

УДК 128

В. Гладій

Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя (Україна)

**ПРОБЛЕМА ЖИТТЯ, СМЕРТІ І БЕЗСМЕРТЯ В ДУХОВНОМУ ДОСВІДІ
ЛЮДИНИ**

V. Hladii

**THE PROBLEM OF LIFE, DEATH AND IMMORTALITY IN THE SPIRITUAL
EXPERIENCE OF HUMAN**

Вищою, абсолютною цінністю є людське життя. Його сутність в історії людства трактувалася по-різному: від боротьби за існування (Ч. Дарвін), способу існування білкових тіл (Ф. Енгельс) - до космічного процесу якісних змін «життєвого пориву» (А. Бергсон). Але, аксіологічний аспект осмислення життя полягає не стільки в з'ясуванні її суті, скільки в пошуках відповідей на питання: «в чому сенс життя?», «навіщо людина живе?». Життя є загальною необхідною умовою здійснення всіх інших (реальних і утопічних) цілей, завдань, мрій, які людина ставить перед собою. На відміну від тварини, людина усвідомлює свою смертність, розуміє, що життя не нескінченне. Тому, вона прагне продовжити своє життя, долучитися до вічного, залишити про себе пам'ять. Але це вдається людині лише в тому випадку, якщо її життя було наповнене сенсом. З'ясування і пошук цього сенсу виступають, таким чином, попередніми умовами людського безсмертя. Сенс життя не може бути визначений остаточно, тому що він не заданий наперед, а формується людиною на кожному конкретному етапі її життя. Будь-які конкретні прив'язки до окремих цінностей мають сенс, але не можуть охопити весь життєвий період. Сенс життя не може бути вичерпаним навіть найповнішим переліком цінностей. Тому, якщо і можливе, то лише найабстрактніше (а тому і малоцінне в практичному відношенні) його визначення. Сенс життя полягає в самому житті, в тому, щоб бути Людиною при будь-яких обставинах, і навіть всупереч їм.

Смерть - завершальний момент існування живої істоти. Невід'ємною рисою всіх релігій є уявлення про смерть, як про кінець земного життя і перехід до вічного - безтілесного, духовного. Як і все, що рано чи пізно закінчує своє існування і переходить в небуття, так людина завершує своє життя процесом вмирання. Від усіх інших живих істот людина відрізняється найбільше тим, що на протязі всього свого індивідуального життя ніколи до кінця не досягає «цілей». В цьому сенсі вона постійно не реалізовується. Людина не задовольняється існуючою ситуацією. І ця незадоволеність містить в собі причини творчої діяльності, не укладені в її мотиви. Тому завдання кожної людини - всебічно розвивати всі свої здібності, і, в міру можливостей, вносити свій особистий вклад в історію, в прогрес суспільства, його культури. В цьому і полягає сенс життя окремої особистості, який вона реалізує через суспільство, але такий же і сенс життя суспільства і людства в цілому.

Життя людини триває в її дітях, онуках, наступних поколіннях. Людина створює різні предмети, знаряддя праці, наукові праці, здійснює нові відкриття. Сутність людини виражається в її творчості, в якій вона самостверджується, і за допомогою якої забезпечує своє більш тривале соціальне існування.

Література

1. URL.: <https://www.britannica.com/topic/immortality>
2. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/smert-i-bessmertie>